

Visoke cene učbenikov

RA SLOVENIJA 1, 19.04.2011, PROGRAM A1, 14.13

Komplet učnih gradiv za prvi razred devetletke v Sloveniji je trikrat dražji od avstrijskega. Zgodba o učbenikih je sodeč po odzivih založnikov dosegla vrelišče, saj imajo dovolj obtožb, da so oni tisti, zaradi katerih starši vsako leto ob izbiranju novih učnih gradiv stiskajo zobe. Za visoke cene učbenikov je odgovorna predvsem država, trdi Odbor za učbenike pri Gospodarski zbornici Slovenije, saj po njihovem mnenju ministrstvo za šolstvo in šport vztraja pri ekonomsko nacionalnem sistemu oskrbe učbeniških skladov.

BLAŽ MAZI: Sistem oskrbe z učbeniki v devetletki zvrča večino finančnega bremena na starše, je opozoril glavni urednik Mladinske knjige in predsednik Odbora založnikov Miha Kovač.

MIHA KOVAČ: Ocenjujemo, da se bo na tem področju v naslednjih mesecih, če se bo taka politika, kot jo imamo na tem področju zdaj, nadaljevala, prišlo do neke zelo resne krize, katere posledice ne bo možno odpraviti čez noč, ampak bo lahko to trajalo več let.

MAZI: Dejstvo je, da morajo učenci poleg učbenikov, v katere smejo pisati ali dopolnjevati snovi in so po mnenju glavnega urednika Državne založbe Slovenije Vasje Kožuha nekakšne čitanke, imeti tudi delovne zvezke.

VASJA KOŽUH: Rad bi pa povedal, kaj to povzroči, ko uvedete takšen način oskrbe učbenikov, se pravi preko skladov in s potrjevanjem omejitve gradiva. Seveda gradivo se razdeli v dva dela, v učbenik in delovni zvezek. To ni nič nenavadnega, to imajo po večini držav, ampak izloči se samostojne delovne zvezke in podobna gradiva, tudi pri določenih predmetih so sigurno bolj uporabna ali pa pri določenih stopnjah v šolskem sistemu. Učbenik gre v sklad, se ga izposoja, vidite, kakšen je na koncu, se vanj ne sme pisati, ne, mora ostati do konca leta nedotaknjen, tudi v njem ne sme biti nalog, ki so kakorkoli aktivnega tipa. Pol najdete naloge tipa preriši sliko in jo dopolni, preriši tabelo in jo dopolni in tako naprej, ne. No, hkrati pa delovni zvezek, ki pa ni v skladu, ki niti ni potrjen, predstavlja pa tisto, kar morajo starši nakupiti in seveda tako je pritisk na ceno, na to, koliko jih bomo uporabljali in tako naprej. Kaj se zgodi? To, kar sem že rekel, v učbeniku nobenih aktivnih metod dela ne boste našli in zelo težko je vključiti noter kakršnekoli stvari, ki so povezane z višjimi kognitivnimi cilji, kar je pa ravno tisto, s čemer imamo mi težave, ko se primerjamo na mednarodnih primerjavah znanja. Ves čas našim učencem očitajo, da so slabi pri teh bom rekel naloga težjega ali pa tipa, ki zahteva višje miselne procese.

MAZI: Založniki tako predlagajo uveljavitev avstrijskega modela, po katerem bi država starše popolnoma razbremenila finančnih bremen, ministrstvo za šolstvo in šport pa bi vsako leto učencem v celoti priskrbelo nova in nepopisana učna gradiva. Za to bi bilo potrebnih od 15 do 22 milijonov evrov, kar predstavlja 1,7 % letnega proračuna ministrstva, opozarja Miha Kovač.

KOVAČ: Skratka z dobrim procentom proračuna ministrstva za šolstvo in šport mi trdimo bi imeli vsi slovenski učenci brezplačne učbenike v devetletki, ohranili bi konkurenco in s tem tudi kvaliteto.

MAZI: Tak sistem bi po njegovih besedah lahko uvedli v treh do šestih letih. Dejstva po besedah založnikov kažejo, da je v povprečju število učbenikov pri posameznem predmetu v slovenskih šolah nižje kot v primerljivih državah. Na trgu so trije veliki založniki, in sicer Mladinska knjiga, Državna založba Slovenije in Založba Rokus Klett., po njihovem mnenju pa je trg dovolj odprt tudi za nove založbe. Glavna direktorica Založbe Rokus Klett Maruša Kmet je primerjala učence v Celovcu in v Ljubljani.

MARUŠA KMET: Učenec v Celovcu 1. septembra dobi na klop vse nove učbenike, vse nove delovne zvezke in ta učbeniški komplet ostane njemu tudi v trajno last, se pravi, da mu ga ni treba vrniti nazaj v šolo, ne dobiva raznih fotokopij in delovnih listov, ki se lepijo v zvezke, njegov navadni zvezek je samo pripomoček za učenje, za izpisovanje, medtem ko lahko v učbeniku si dela izpiske, podčrtava in se uči iz učbenika,

kar je pa tudi zelo bistveno za današnjo gospodarsko situacijo, starši prispevajo za ta celoten komplet samo od 5 do 10 evrov za celo leto. Medtem ko naš, slovenski otrok, ljubljanski otrok ne sme pisati v učbenike, učbenik uporablja kot čitanko, samo bere. In kaj iz tega, običajno otroci zato tudi učbenikov ne uporabljajo in se učijo iz svojih zvezkov, za katere pa vemo, kakšni so.

MAZI: Poleg tega, da slovenski učenci v skladu dobivajo tudi pet let stare učbenike, so založniki še prepričani, da se bo v prihodnosti ponovno zgodil sistem en učbenik – en predmet, s čimer naj bi ministrstvo odprlo vrata k monopolnemu višanju cen. Vasja Kožuh je prepričan, da potrjevanje gradiv v današnji obliki ni primerno.

KOŽUH: In po našem sta možnosti, dve rešitvi sta možni, ali da popolnoma ukinemo sistem potrjevanja, jaz mislim, da ga ne potrebujemo, konec koncev, če zavod pregleda, ali je učbenik dober ali ne, nimam nič proti, ampak v resnici pravzaprav kakšnih zelo slabih gradiv tudi tam več ne dobivajo. Druga vrsta, druga možnost pa je, da se vrnemo tja, kjer smo bili, preden je začel ta sistem razpadat s posamičnimi potezami, da enostavno potrjujemo vse smiselne oblike učnih gradiv in pa, da imamo mehko obliko potrjevanja, kjer se samo pregleda, ali je učno gradivo skladno z učnim načrtom, didaktika in raznorazne metodične rešitve so pa prepuščene založniku, potem pa učitelju, ali ga bo vzel ali ne.

MAZI: Odbor založnikov, ki deluje pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije, je tako po njihovih besedah odprl širšo javno razpravo, v kateri naj bi v prihodnjih tednih našli sprejemljivo rešitev.